

राज्य पोलीस दल, मुंबई पोलीस दल व न्यायसहायक वैज्ञानिक प्रयोगशाळा संचालनालय, इत्यादीसाठी खरेदी करण्यात येणाऱ्या साहित्यासाठी निविदा प्रक्रिया राबविण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग**

शासन निर्णय क्र.एमआयएस-०४०९/५९२/प्र.क्र.२७०/पोल-४,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२, दिनांक : ३ जून, २००९.

वाचा:- १) शासन निर्णय, गृह विभाग क्रमांक-एमआयएस-०४०९/५९२/प्र.क्र.२७०/पोल-४,
दिनांक २० मे, २००९.

प्रस्तावना :- राज्यातील कायदा व सुव्यवस्था राखण्याची जबाबदारी पोलीस दलाची आहे. त्याचप्रमाणे तपासणी यंत्रणांना व न्यायालयाला शास्त्रोक्त पुरावा न्यायसहायक वैज्ञानिक प्रयोगशाळा संचालनालयाकडून उपलब्ध करून देण्यात येतो. गृह विभागांतर्गत बृहन्मुंबई पोलीस दल, राज्य पोलीस दल, होमगार्डस् व न्यायसहाय्यक वैज्ञानिक प्रयोगशाळा संचालनालय यांचेसाठी आवश्यक शस्त्रास्त्रे, वाहने, दळणवळण, संगणकीकरण, प्रशिक्षण, गणवेश साहित्य, इमारती, निवासस्थाने, इ. साठी केंद्र व राज्य हिश्याची पोलीस दल आधुनिकीकरण योजना, योजनांतर्गत तसेच योजनेतून खालून उपलब्ध होणा-या तरतुदीतून निधी उपलब्ध करून देण्यात येतो. सदर निधीमधून दरकरारावर उपलब्ध असलेल्या बाबींची खरेदी विभाग प्रमखांकडून करण्यात येते. दरकरारावर नसलेल्या बाबी/वस्तू यांची किंमत रु.५०,००० पेक्षा जास्त असल्यास उद्योग, उर्जा व कामगार विभागाच्या दिनांक २.१.१९९२ च्या व वेळोवेळी सुधारणा केलेल्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार विहित निविदा प्रक्रिया राबवून खरेदी करण्यात येते.

२. पोलीस दल आधुनिकीकरण योजनेसाठी नियमित व पुनर्जिवित कार्यक्रमाच्या निधीसाठी मूळ अर्थसंकल्पात व पुरवणी मागणीद्वारे तरतूद केली जाते. मात्र नियमित कार्यक्रमास केंद्र शासनाची मान्यता प्राप्त झाल्यानंतर वित्त विभागाच्या मान्यतेने तसेच पुनर्जिवित कार्यक्रमास वित्त विभागाची मान्यता मिळाल्यानंतर कार्यक्रम अंमलबजावणीचा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येतो. यासाठी साधारणपणे प्रत्येक वर्षी सप्टेंबर व ऑक्टोबर या महिन्यात पोलीस दल आधुनिकीकरण कार्यक्रमाच्या मान्यतेचे शासन निर्णय निर्गमित केले जातात. त्यानंतर संबंधित विभाग प्रमुखाकडून निविदा प्रक्रिया राबविण्याची कार्यवाही सुरु करण्यात येते. अशा प्रकारे प्रत्येक वर्षी सप्टेंबर ऑक्टोबर मध्ये निधी उपलब्ध झाल्यानंतर पोलीस दल आधुनिकीकरणाखाली खरेदी प्रक्रियेच्या अनुषंगाने कार्यवाही सुरु केली जाते. निविदा प्रक्रिया पूर्ण होऊन तांत्रिक व वाणिज्यिक लिफाफे उघडण्याची कार्यवाही साधारणपणे जानेवारी अखेर पर्यंत पूर्ण होते. त्यानंतर रु.२५ लाख व त्यावरील रकमेच्या खरेदीचे प्रस्ताव शासनाच्या मान्यतेसाठी सादर केले जातात. अशा प्रकारे आर्थिक वर्षाच्या खरेदीचे प्रस्ताव साधारणपणे अखेरीस म्हणजे फेब्रुवारी, मार्च मध्ये प्राप्त होतात. पोलीस दलासाठी मंजूर साधनसामुग्री खरेदी व्हावी व निधी व्यपगत होवू नये म्हणून प्रस्ताव घाईघाईने शासन मान्यतेसाठी सादर केले जातात. अशी मान्यता देताना काही त्रुटी राहण्याची शक्यता असते. योजनांतर्गत व योजनेतून तरतुदीच्या बाबतीत अर्थसंकल्पात निधी उपलब्ध झाल्यानंतर वा पोलीस दल आधुनिकीकरणाच्या बाबतीत सादर केलेल्या आराखड्याच्या मर्यादेत निविदा प्रक्रिया राबविण्याची कार्यवाही सुरु केल्यास विहित वेळेत निविदा प्रक्रिया पूर्ण होवून खरेदी करणे शक्य होईल. यास्तव निविदा प्रक्रिया राबविण्यासाठी कालमर्यादा ठरविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. या अनुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :- राज्य पोलीस दल, बृहन्मुंबई पोलीस दल, होमगार्डस्, न्यायसहायक वैज्ञानिक प्रयोगशाळा संचालनालय यांच्यासाठी खरेदी करावयाच्या उपकरणांच्या/साधनसामुग्रीच्या अनुषंगाने एकंदरित निविदा प्रक्रिया राबवून करण्यात येणारी खरेदी ही पारदर्शक व विहित वेळेत पूर्ण होण्याच्या दृष्टीने निविदा प्रक्रिया संबंधात पुढील प्रमाणे कार्यपध्दती अवलंबण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

अ) प्रत्येक वर्षी योजनांतर्गत व योजनेत्तर मंजूर तरतूदीच्या मर्यादेत व पोलीस दल आधुनिकीकरणाच्या बाबतीत सादर केलेल्या आराखड्याच्या मर्यादेत निविदा प्रक्रिया राबविण्याची कार्यवाही या शासन निर्णयासोबतच्या वेळापत्रकानुसार करण्यात यावी.

ब) वरील अ) प्रमाणे निविदा प्रक्रिया राबविताना टेंडर डाक्यूमेंटमध्ये (Tender Document) सदरची खरेदी शासनाकडून निधी उपलब्धतेच्या अधीन आहे, अशी अट घालण्यात यावी.

क) वरील अ) च्या अधीनतेने निविदा प्रक्रिया सुरु करून प्रत्येक वर्षी दिनांक ३१ ऑगस्ट पूर्वी तांत्रिक लिफाफे उघडण्यापर्यंत कार्यवाही करण्यात यावी.

ड) प्रत्यक्षात निधी उपलब्ध झाल्यानंतर वाणिज्यिक लिफाफा उघडण्यात येवून खरेदीबाबतची पुढील कार्यवाही करण्यात यावी.

१३. सदर शासन निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याचा संगणक सांकेतांक २००९०५२५११४५५०००१ आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(चंद्रा अयंगर)

अपर मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग,

प्रति,

अपर मुख्य सचिव (गृह),

प्रधान सचिव (वित्त),

प्रधान सचिव (उद्योग),

प्रधान सचिव (विशेष),

पोलीस महासंचालक, मुंबई,

पोलीस आयुक्त, बृहन्मुंबई,

महासमादेशक, होमगार्ड्स, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,

अपर पोलीस महासंचालक (नि. व स), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,

आयुक्त, राज्य गुप्तवार्ता विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,

पोलीस महानिरीक्षक, सुरक्षा,

पोलीस उप महानिरीक्षक, दहशतवादी विरोधी पथक,

पोलीस उपायुक्त, मुख्यालय-१, मुंबई,

संचालक, न्यायसहायक वैज्ञानिक प्रयोगशाळा संचालनालय, मुंबई.

आयुक्त, उद्योग संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मुंबई.

कक्ष अधिकारी, गृह विभाग (पोल-४).

निवडनस्ती .

निविदा प्रक्रिया राबविण्याचे वेळापत्रक

अ.क्र.	निविदा प्रक्रिया कार्यवाही	दिनांक
१	सर्व विनिर्देश त्या-त्या-वर्षी तयार करणे	१ जून
२	शासन राजपत्र व वृत्तपत्रांमध्ये निविदा प्रसिध्दीसाठी पाठविणे (प्रतिवर्षी)	१५ जून
३	शासन राजपत्र व वृत्तपत्रांमध्ये प्रतिवर्षी निविदा प्रसिध्दी दिनांक	१८ जून
४	Purchase Manual प्रमाणे प्रतिवर्षी निविदा स्विकृतीचा अंतिम दिनांक	८ जुलै
५	तांत्रिक निविदा उघडण्याचा दिनांक	८ जुलै
६	तांत्रिक निविदेमध्ये किमान ३ निविदाकार पात्र न ठरल्यास निविदेस मुदतवाढ/ फेरनिविदा काढण्याचा दिनांक	९ जुलै
७	Purchase Manual प्रमाणे तांत्रिक प्रात्यक्षिक/ प्रयोगशाळा तपासणी याबाबतची कार्यवाही पूर्ण करण्याचा दिनांक	२२ जुलै

टीप:- सन २००९-१० या वर्षातील खरेदी साठी, खरेदीचे हे प्रथम वर्ष असल्याने यावर्षासाठी वरील वेळापत्रकातील प्रत्येक बाबीच्या कार्यवाहीसाठी १ महिन्याचा वाढीव कालावधी देण्यात येत आहे.

- उदा.**
- १) विनिर्देश तयार करणे - दि. १ जुलै, २००९,
  - २) निविदा प्रसिध्दी - दि. १५ जुलै, २००९.
  - ३) तांत्रिक प्रात्यक्षिक/प्रयोगशाळा तपासणी कार्यवाही दि. २२ ऑगस्ट, २००९